

172775 - İslâm, bütün nebilerin (peygamberlerin) dînidir

Soru

İslâm,hükümleri ve değerleriyle büyük bir dîndir.Fakat İslâm, ortaya çıkan son dîn idi.

Ben: İslâm, niçin Efendimiz Âdem -aleyhisselâm-'dan itibaren ilk başta ortaya çıkmamıştır? İnsanın terk ettiği takdirde cezalandırılacağı namaz ve benzeri ibâdetler daha önceki dînlerde var mıydı? diye kendi kendime soruyorum.

Detaylı cevap

Sanırım bu karmaşık durum, İslâm dîninin önceki semâvî dînlerden ayrı bir dîn olarak gören kimselerin aklına gelmektedir.Bu, yahudi ve hıristiyanların çıkarmış oldukları söylenti ve yaygaralardır. Oysa Kur'an'ın apaçık gerçekleri, İslâm'ın, geçmiş dînleri tamamlayan ve Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in getirmiş olduğu şey ile önceki nebilerin gönderilmiş oldukları dînlerin aynı kaynaktan beslendiğini pekiştirmektedir. O kaynak ise, insanlığı hidâyet ve saadet nurlarıyla kaplayan ilâhî vahiydir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

﴿وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ...﴾ [سورة آل عمران من الآية: 144]

"Muhammed, yalnızca bir elçidir. Ondan önce de nice elçiler gelip geçmiştir." (Âl-i İmrân Sûresi: 144)

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmaktadır:

﴿إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللَّهِ الْإِسْلَامُ...﴾ [سورة آل عمران من الآية: 19]

"Allah katında gerçek dîn, İslâm'dır." (Âl-i İmrân Sûresi: 19)

Allah Teâlâ başka bir âyette şöyle buyurmaktadır:

قُلْ مَا كُنْتُ بِدَعَاٍ مِنَ الرُّسُلِ وَمَا أَدْرِي مَا يُفَعَلُ بِي وَلَا بِكُمْ إِنِ اتَّبِعْ إِلَّا مَا يُوحَىٰ إِلَيَّ وَمَا أَنَا إِلَّا نَذِيرٌ مُّبِينٌ ﴿٩﴾
[سورة الأحقاف الآية: 9]

"(Ey elçi! Kavmine) De ki: Ben elçilerden bir türedim (insanlara gönderilen Allah'ın ilk elçisi) değilim, bana ve size (Allah tarafından dünyada) ne yapılacağını da bilemiyorum. Ben, yalnızca bana vahyedilene uyarım ve ben, sadece apaçık bir uyarıcıyım." (Ahkâf Sûresi: 9)

Geçmiş nebilere tâbi olan mü'minler, genel anlamıyla müslüman kimselerdi. Müslüman olmaları sebebiyle cennete gireceklerdir. Eğer o nebilere tâbi olanlardan birisi Peygamberimiz Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in elçi olarak gönderildiği zamana yetişmişse, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'e tâbi olmaktan (îmân etmekten) başka bir şey ondan kabul edilmeyecektir.

Şeyhulislâm İbn-i Teymiyye -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle der:

"Mesih İsa -aleyhisselâm-'ın elçi olarak gelmesinden önce değiştirilmemiş Tevrat'ın şeriatı üzere olan kimselerle, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in elçi olarak gelmesinden önce değiştirilmemiş İncil'in şeriatı üzere olan kimseler gibi, her kim, Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in elçi olarak gelmesinden önce değiştirilmemiş ve nesh edilmemiş Tevrat veya İncil'in şeriatına tâbi olmuşsa, o kimse İslâm dîni üzere sayılır." ("Mecmû'u'l-Fetâvâ"; c: 27, s: 370)

Allah Teâlâ katında geçerli dînin İslâm olduğunu ve her elçinin (rasûlün), kavmini tevhîde yani İslâm'a dâvet etmek için gönderildiğini Allah Teâlâ bize haber verince, bizler, Allah Teâlâ'nın kullarından dîn olarak benimsemelerini istediği yegâne dînin İslâm olduğunu anlamış oluyoruz. İslâm, altı îmân esasına îmân etmek, hak, adâlet ve fazîlet gibi yüce değerler üzerine kurulan tevhîd akîdesi demektir. İslâm, hem Âdem -aleyhisselâm-'ın, hem de nebilere ve rasûllerin sonuncusu Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in gönderildiği dîndir.

Nitekim Hak Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ مِنْ رَسُولٍ إِلَّا نُوحِي إِلَيْهِ أَنَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدُونِ ﴿٢٥﴾ [سورة الأنبياء الآية: 25]

"(Ey Nebi!) Senden önce hiçbir elçi göndermedik ki ona; 'Benden başka hak ilâh yoktur.O halde yalnızca bana ibâdet edin' diye vahyettiymiş olmayalım."(Enbiyâ Sûresi: 25)

Ebu Hureyre'den -Allah ondan râzı olsun- rivâyet olunduğuna göre, Rasûlullah -sallallahu aleyhi ve sellem- şöyle buyurmuştur:

أَنَا أَوْلَى النَّاسِ بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ، وَالْأَنْبِيَاءِ إِخْوَةٌ لِعَلَّاتٍ، أُمَّهَاتُهُمْ سَتَّى، وَدِينُهُمْ وَاحِدٌ. [1].
[رواه البخاري ومسلم]

"Ben, dünya ve âhirette, insanlar içerisinde Meryem oğlu İsa'ya en hak sahibi olanım kimseyim. Nebiler, farklı annelerden olan kardeşler gibidirler, fakat dînleri birdir." (Buhârî; hadis no: 3443.Müslim, hadis no: 2365)

Hâfız İbn-i Hacer -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Hadisin anlamı şudur: Şariatlarının furû'u farklı olsa da dînlerinin aslı birdir, o da tevhîddir." ("Fethu'l-Bârî"; c: 6, s: 489)

Doktor Ömer el-Aşkar bu konuda şöyle der:

"Kur'an dilinde İslâm, özel bir dînin adı değildir.Aksine İslâm, bütün nebi ve rasûllerin seslendikleri (ona çağırdukları) ortak dînin adıdır.

Örneğin Nuh -aleyhisselâm- kavmine şöyle seslenmiştir:

فَإِنْ تَوَلَّيْتُمْ فَمَا سَأَلْتُكُمْ مِنْ أَجْرٍ إِنْ أَجَرِي إِلَّا عَلَى اللَّهِ وَأَمِرتُ أَنْ أَكُونَ مِنَ الْمُسْلِمِينَ. [سورة يونس الآية: 72]
[

"Eğer (dâvetimden) yüz çevirecek olursanız, ben sizden hiçbir karşılık istemedim. Benim ecrim, yalnızca Allah'a âittir ve ben, müslümanlardan olmakla emrolundum." (Yunus Sûresi: 72)

İslâm, Allah Teâlâ'nın, nebilerin atası İbrahim -aleyhisselâm-'a emretmiş olduğu dînin tâ kendisidir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

إِذْ قَالَ لَهُ رَبُّهُ أَسْلِمَ قَالَ أَسْلَمْتُ لِرَبِّ الْعَالَمِينَ ﴿ [سورة البقرة الآية: 131] ﴾

"Rabbi ona: 'Teslim ol' dediğinde, o: 'Âlemlerin Rabbine teslim oldum' demişti." (Bakara Sûresi: 131)

İbrahim -aleyhisselâm- ile Yakub -aleyhisselâm-'in her birisi çocuklarına müslüman olarak ölmelerini vasiyet etmişlerdi.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

وَوَصَّى بِهَا إِبْرَاهِيمُ بَنِيهِ وَيَعْقُوبُ يَا بَنِيَّ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَى لَكُمُ الدِّينَ فَلَا تَمُوتُنَّ إِلَّا وَأَنتُمْ مُسْلِمُونَ ﴿ [سورة] ﴾
البقرة الآية: 132

"İbrahim, bunu (İslâm üzere sebât göstermeyi) kendi oğullarına da vasiyet etti, Yakub da: Oğullarım! Şüphesiz Allah, sizin için bu dini (İslâm'ı) seçti. Siz de ancak müslümanlar olarak ölün (diye benzer bir vasiyette bulundu)." (Bakara Sûresi: 132)

Yakub -aleyhisselâm-'ın çocukları da babalarının çağırısına şöyle cevap vermişlerdi:

نَعْبُدُ إِلَهَكَ وَإِلَهَ آبَائِكَ إِبْرَاهِيمَ وَإِسْمَاعِيلَ وَإِسْحَاقَ إِلَهًا وَاحِدًا وَنَحْنُ لَهُ مُسْلِمُونَ ﴿ [سورة البقرة من الآية: ...] ﴾
[133

"(Yakub'un çocukları): Senin ilâhına ve ataların İbrahim, İsmail ve İshak'ın ilâhı olan tek bir ilâha ibadet edeceğiz ve biz, O'na boyun eğmiş müslümanlarız, demişlerdi." (Bakara Sûresi: 133)

Musa -aleyhisselâm- kavmine şöyle demişti:

يَا قَوْمِ إِن كُنتُمْ آمَنتُمْ بِاللَّهِ فَعَلَيْهِ تَوَكَّلُوا إِن كُنتُمْ مُسْلِمِينَ ﴿ [سورة يونس من الآية: 84] ﴾

"Ey kavmim! Eğer siz gerçekten Allah'a îmân edip müslüman olmuşsanız, artık yalnızca O'na tevekkül edin." (Yunus Sûresi: 84)

Havârilere, İsa -aleyhisselâm-'a şöyle demişlerdi:

نَحْنُ أَنْصَارُ اللَّهِ آمَنَّا بِاللَّهِ وَأَشْهَدُ بِأَنَّكَ مُسْلِمُونَ ﴿ [سورة آل عمران من الآية: 52] ﴾

"Bizi Allah'ın (dîninin) yardımcıları. Allah'a îmân ettik. (Ey İsa!) bizim gerçekten müslümanlar olduğumuza şahid ol! dediler." (Âl-i İmrân Sûresi: 52)

Ehl-i kitaptan bir kesim Kur'an'ı işittikleri zaman şöyle demişlerdi:

قَالُوا آمَنَّا بِهِ إِنَّهُ الْحَقُّ مِنْ رَبِّنَا إِنَّا كُنَّا مِنْ قَبْلِهِ مُسْلِمِينَ ﴿ [سورة القصص من الآية: 53] ...﴾

"Ona îmân ettik, şüphesiz ki o, Rabbimizden gelen bir gerçektir. Şüphesiz biz bundan (Kur'an inmeden) önce de müslümandık, derler." (Kasas Sûresi: 53)

İslâm, en eski çağdan Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in peygamberliğine kadar bütün nebi ve rasûllerin ve onlara îmân edenlerin dillerinde dolaşan genel bir şiardır." ("er-Rusulu ve'r-Risâlât", s: 243)

Fakat geçmiş nebi ve rasûllerin şeriatları (fıkhî hükümleri), rasûllerin efendisi Muhammed -sallallahu aleyhi ve sellem-'in gönderilmesiyle nesh edilip tebdil olunmuştur.

Nitekim Allah -azze ve celle-, her zaman ve mekan için geçerli olan noksansız, mükemmel bir şeriat getirmiş, bu şeriata uymalarını ve uymakta oldukları geçmiş rasûllerin şeriatlarını terk etmelerini bütün insanlara emretmiştir.

Hatta İslâm âlimleri, geçmiş rasûllerin şeriatlarından (fıkhî hükümlerinden) nesh edilen şeylerin, bazı tafsilatlar olduğunu, gerçekte bu hükümlerin mücmeli (özeti), bütünü ve esasları bir ve birbiriyle ittifak halinde olduklarını belirtmişlerdir.

İmam Şatıbî -Allah ona rahmet etsin- bu konuda şöyle demiştir:

"Zarurî, hâcî ve tahsînî konulardan olan küllî kaidelerde nesh meydana gelmez. İstikra neticesinde ortaya çıkmıştır ki, nesh sadece cüz'î fer'î meselelerde meydana gelmiştir. Çünkü beş zarurî esasın korunmasına yönelik her hüküm sâbit bulunmaktadır. Eğer bunlar içerisinden bazı cüz'iler nesh edilmişse, bu mutlaka onların hıfzını temine yönelik bir başka hususun konulması yoluyla olmuştur. Eğer yerine bir şey konulmaksızın nesh meydana gelmişse, bu durumda da korumanın aslı mutlaka bâki kalmış olacaktır. Zira bir cinsin bazı

nevilerinin kaldırılmış olmasından o cinsin kaldırılmış olması gibi bir sonuç meydana gelmez.

Hatta usûlcüler, zarurî esasların her şeriatla dikkate alınmış olduğunu, her millete göre koruma şekilleri farklı olsa bile esasta bunların müşterek olduklarını iddia etmişlerdir. Hâcî ve tahsînî konularda da durumun böyle olması gerekir.

Nitekim Allah Teâlâ bu konuda şöyle buyurmuştur:

شَرَعَ لَكُمْ مِنَ الدِّينِ مَا وَصَّى بِهِ نُوحًا وَالَّذِي أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ وَمَا وَصَّيْنَا بِهِ إِبْرَاهِيمَ وَمُوسَى وَعِيسَى أَنْ أَقِيمُوا الدِّينَ وَلَا تَتَفَرَّقُوا فِيهِ... [سورة الشورى من الآية: 13]

"(Ey insanlar! Allah'ı birlemek ve O'na itaat etmek sûretiyle) 'Dîni ayakta tutun ve onda ayrılığa düşmeyin' diye Nûh'a (tebliğ etmesini) tavsiye ettiğini, sana vahyettiğimizi, İbrahim'e, Musa'ya ve İsa'ya tavsiye ettiğimizi, Allah size dîn kıldı..." (Şûrâ Sûresi: 13)

فَاصْبِرْ كَمَا صَبَرَ أُولُو الْعَرْصِ مِنَ الرُّسُلِ... [سورة الأحقاف من الآية: 35]

"(Ey Rasûl!) O halde azim sahibi elçilerin sabrettikleri gibi sen de (seni yalanlayan kavminin eziyetine) sabret..." (Ahkâf Sûresi: 35)

Allah Teâlâ, birçok nebiden bahsettikten sonra şöyle buyurmuştur:

أُولَئِكَ الَّذِينَ هَدَى اللَّهُ فَبِهِدَاهُمْ اِقْتَدِهْ قُلْ لَا اَسْأَلُكُمْ عَلَيْهِ اَجْرًا اِنْ هُوَ اِلَّا ذِكْرًا لِلْعَالَمِينَ [سورة الأنعام الآية:]
[90

"İşte o nebilere, Allah'ın doğru yola ilettiği kimselerdir. (Ey Nebi!) O halde sen de onların yoluna uy. (Müşriklere) de ki: Bu tebliğe karşı sizden bir ücret (dünyalık bir şey) istemiyorum. O (İslâm), bütün âlemler için ancak bir hatırlatmadır." (En'âm Sûresi: 90)

Allah Teâlâ yine şöyle buyurmuştur:

وَكَيفَ يُحْكَمُونَكَ وَعِنْدَهُمُ التُّورَةُ فِيهَا حُكْمُ اللَّهِ ثُمَّ يَتَوَلَّوْنَ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَمَا أُولَئِكَ بِالْمُؤْمِنِينَ [سورة]
[المائدة الآية: 43]

"(Ey Rasûl! Bu yahudilerin yaptıkları ne kadar da garip? Sana ve sana indirilen kitaba îmân etmedikleri halde) yanlarında, içinde Allah'ın hükmü bulunan Tevrat varken nasıl oluyor da seni hakem kılıyorlar, sonra bunun (verdiğin hükmün) ardından verdiğin hükümden yüz çeviriyorlar? İşte onlar (kendi kitaplarını inkâr etmek ve senin hükmünden yüz çevirmek sûretiyle) inanmış değillerdir." (Mâide Sûresi: 43) ("el-Muvâfakât", c: 3, s: 365)

Doktor Ömer el-Aşkar bu konuda şöyle der:

"Nebi ve rasûllerin şeriatlarına bakan kimse, bu şeriatların temel konularda birbiriyle ittifak halinde olduklarını görecektir. Nitekim Allah Teâlâ'nın geçmiş ümmetler için bahsettiği namaz, zekât, hac ve helâlinden yeme gibi dîn kıldığı hükümler hakkındaki naslar (âyetler) daha önce zikredilmişti. Bu şeriatlar arasında ihtilaf, sadece bazı detaylarda olmuştur. Örneğin namazın sayıları (vakitleri), şartları, rükünleri, zekâtın miktarları, ibâdetlerin yerleri gibi konular, şeriattan şeriata farklılık arz edebilir. Allah Teâlâ, hikmeti gereği bir şeriatte bir şeyi helal kılabilir, yine hikmeti gereği başka bir şeriatte onu haram kılabilir." ("er-Rusulu ve'r-Risâlât", s: 250)

Burada önemli olan şudur:

Büyük İslâm dîninin, bütün nebilerin dîni olduğunun ve babamız Âdem -aleyhisselâm-'ın zamanından itibaren nübüvvetle birlikte ortaya çıkmış olduğunun beyan edilmesidir. Bütün elçiler (rasûller) İslâm'a dâvet etmiş, akâid ile namaz, oruç, zekât ve hac gibi hükümlere çağırmıştır. Geçmiş ümmetlerde de bunların hepsi vardı.

Nitekim Allah Teâlâ, nebisi İsmail -aleyhisselâm- hakkında şöyle buyurmuştur:

وَكَانَ يَأْمُرُ أَهْلَهُ بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ وَكَانَ عِنْدَ رَبِّهِ مَرْضِيًّا. { [سورة مريم الآية: 55] }

"(İsmail,) âilesine namazı ve zekâtı emrederdi. Rabb'inin katında da hoşnutluğa ulaşmıştı." (Meryem Sûresi: 55)

Orucun geçmiş ümmetlere farz kılındığının delili ise Allah Teâlâ'nın şu emridir:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ ﴿ [سورة البقرة الآية:]
[183

"Ey îmân edenler! Oruç, sizden önceki ümmetlere farz kılındığı gibi size de farz kılındı. Umulur ki (itaatte bulunmak ve yalnızca O'na ibâdet etmek sûretiyle sizinle günahlar arasına önlem alarak Rabbinizden) korkarsınız." (Bakara Sûresi: 183)

Hacca gelince, efendimiz İbrahim -aleyhisselâm-'ın devrinden beri hac farz kılınmıştır:

وَأَذِّنْ فِي النَّاسِ بِالْحَجِّ يَأْتُوكَ رِجَالًا وَعَلَىٰ كُلِّ ضَامِرٍ يَأْتِينَ مِنْ كُلِّ فَجٍّ عَمِيقٍ ﴿ [سورة الحج الآية: 27]

"(Ey İbrahim!) İnsanlar arasında hacçı ilan et ki, gerek yaya olarak, gerek uzak yollardan (derin vadilerden) gelen yorgun düşmüş develer üzerinde sana gelsinler." (hac Sûresi: 27)

Bazı hükümlerin veya bazı detayların muhtelif olmasına gelince, bu, Allah Teâlâ'nın o zamanda kullarından istediğine göre farklılık arz eder. Öyle ki geçmiş şeriatlar, belirli bir zaman dilimi ile ve o devirde yaşayan kulların, işlerine gelmesi ve menfaatlerine uygun olmasıyla sınırlı idi.

Allah Teâlâ en iyi bilendir.